

Ε Μ Γ Ε

Ελληνική Μαιευτική και
Γυναικολογική Εταιρεία

Ιός ανθρωπίνων θηλωμάτων (HPV)

Τι είναι ο ιός των ανθρωπίνων θηλωμάτων (HPV);

Πρόκειται στην πραγματικότητα για μια οικογένεια ιών με υψηλή μεταδοτικότητα που μεταδίδονται με την επαφή του δέρματος ή των βλεννογόνων και μπορεί να προσβάλλουν το δέρμα, τον τράχηλο της μήτρας, τον κόλπο, το αιδοίο, τον πρωκτό, το στόμα και το φάρυγγα. Μέχρι στιγμής έχουν ανιχνευθεί πάνω από 100 τύποι HPV, εκ των οποίων περισσότεροι από 40 μεταδίδονται σεξουαλικά και προσβάλλουν τη γεννητική περιοχή.

Πώς μεταδίδεται ο HPV;

Ο HPV αποτελεί έναν από τους πιο συχνά σεξουαλικά μεταδιδόμενους ιούς ανά τον κόσμο. Υπολογίζεται ότι περισσότερο από το 75% των σεξουαλικά ενεργών ατόμων θα προσβληθούν από ένα τουλάχιστον στέλεχος του ιού στη διάρκεια της ζωής τους. Ο ιός HPV μπορεί να μεταδοθεί με επαφή των γεννητικών περιοχών, τη στοματογεννητική επαφή και την επαφή χεριών με τη γεννητική περιοχή (**η διεισδυτική επαφή δεν απαιτείται κατ'ανάγκη για μετάδοση του ιού**). Εξαιρετικά σπάνια ο ιός μπορεί να μεταδοθεί από την μητέρα στο νεογνό μετά από κοιλιακό τοκετό. Η χρήση του ανδρικού προφυλακτικού μειώνει τον κίνδυνο μετάδοσης του ιού HPV, αλλά η προστασία που παρέχει είναι πολύ μικρότερη σε σύγκριση με τα άλλα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα. Αυτό συμβαίνει γιατί όπως αναφέρθηκε η μετάδοση του ιού μπορεί να γίνει και από περιοχές που δεν καλύπτονται με το προφυλακτικό.

Ποια είναι τα συμπτώματα της μόλυνσης από HPV;

Ο ιός HPV μπορεί να βρίσκεται στο δέρμα ή τους βλεννογόνους χωρίς να προκαλεί απολύτως κανένα σύμπτωμα για μεγάλο χρονικό διάστημα. Οι ιοί της οικογένειας HPV μπορεί να προκαλέσουν θηλώματα ή κονδυλώματα. Ορισμένοι τύποι HPV προκαλούν τα γεννητικά κονδυλώματα (μυρμηγκιές) που εμφανίζονται συχνότερα στα χέρια και τα πόδια. Άλλοι τύποι του ιού (HPV-6, HPV-11) προκαλούν τα γεννητικά κονδυλώματα, τα οποία εμφανίζονται κυρίως στο αιδοίο, τον κόλπο και το πέος. Τα κονδυλώματα αυτά μπορεί να εμφανισθούν εβδομάδες έως μήνες μετά την επαφή με το άτομο που είχε τον ιό.

Προκαλεί ο ιός HPV καρκίνο;

Οι τύποι 16,18,31,33,35,39,45,51,52,56,58,59,68,73 και 82 χαρακτηρίζονται «υψηλού κινδύνου» και θεωρούνται καρκινογόνοι. Η μόλυνση από αυτούς τους ιούς είναι δυνατό να προκαλέσει διαφόρων βαθμών (I - III) προκαρκινικές αλλοιώσεις στον τράχηλο της μήτρας (τραχηλική ενδοεπιθηλιακή νεοπλασία CIN), στο αιδοίο (ενδοεπιθηλιακή νεοπλασία του αιδοίου, VIN), στο πέος (ενδοεπιθηλιακή νεοπλασία πέους, PIN) και στον πρωκτό (ενδοεπιθηλιακή νεοπλασία του πρωκτού, AIN).

Η πρόοδος αυτών των προκαρκινικών αλλοιώσεων θα οδηγήσει μετά από αρκετούς μήνες ή έτη σε καρκίνο του αντίστοιχης περιοχής. Δυο τύποι του ιού (HPV-16 και HPV-18) είναι περισσότερο επιθετικοί και ευθύνονται για την πλειοψηφία των περιπτώσεων καρκίνου τραχήλου της μήτρας (>2/3). Θα πρέπει να γίνει ωστόσο σαφές ότι η παρουσία αυτών των στελεχών δεν σημαίνει ότι θα αναπτυχθεί αναπόφευκτα καρκίνος, αλλά μόνο ότι υπάρχει αυξημένη πιθανότητα και οι γυναίκες αυτές θα πρέπει να βρίσκονται σε πιο στενή παρακολούθηση. Η παρακολούθηση των γυναικών

αυτών όπως και όλων των γυναικών γίνεται πρωτίστως με την κυτταρολογική εξέταση κατά Παπανικολάου (**τεστ Παπανικολάου**), κατά την οποία λαμβάνονται κύτταρα από τον τράχηλο της μήτρας για κυτταρολογική εξέταση και ανίχνευση προκαρκινικών αλλοιώσεων.

Τι είναι το εμβόλιο για τον HPV;

Τόσο παγκοσμίως όσο και στην ελληνική αγορά διατίθενται δύο εμβόλια: το διδύναμο και το τετραδύναμο.

- Το διδύναμο εμβόλιο παρέχει προστασία απέναντι στα δύο πιο επιθετικά στελέχη του ιού, το HPV-16 και HPV-18.
- Το τετραδύναμο εμβόλιο παρέχει προστασία απέναντι στα στελέχη HPV-16 και HPV-18 και για τα στελέχη HPV-6 και HPV-11, τα οποία ευθύνονται για περίπου το 90% των γεννητικών κονδυλωμάτων.

Κανένα από τα δυο εμβόλια δεν περιέχει κανενός είδους αντιβιοτικό ή άλλο συστατικό για την αντιμετώπιση υπάρχουσας λοίμωξης.

Ο εμβολιασμός και για τα δύο εμβόλια ολοκληρώνεται σε 3 δόσεις σε διάστημα 6 μηνών. Το εμβόλιο έχει τη μέγιστη απόδοση σε γυναίκες που δεν έχουν μολυνθεί από τον ιό και γι' αυτό ο εμβολιασμός συστήνεται πριν την έναρξη της σεξουαλικής δραστηριότητας. Τα εμβόλια προσφέρουν στις μέχρι τώρα μελέτες προστασία για τουλάχιστον 8 χρόνια, χωρίς να χρειάζεται στο διάστημα αυτό επαναληπτική δόση.

Είναι ασφαλές το εμβόλιο;

Ο εμβολιασμός έχει αποδειχθεί ασφαλής και η πιο συχνή παρενέργεια είναι τοπικός ερεθισμός με ερυθρότητα, οίδημα και κνησμό στο σημείο της ένεσης. Άλλες ανεπιθύμητες ενέργειες είναι εξαιρετικά σπάνιες, παρόμοιες με τα άλλα εμβόλια.

Καλύπτεται στην Ελλάδα ο εμβολιασμός από τα ασφαλιστικά ταμεία;

Στη Ελλάδα ο εμβολιασμός έναντι του ιού HPV έχει ενταχθεί επίσημα στο Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών του Υπουργείου Υγείας. Τα εμβόλια χορηγούνται δωρεάν από όλα τα ασφαλιστικά ταμεία για όλα τα **κορίτσια 12-15 ετών** και τις **νεαρές γυναίκες ηλικίας 16-26 ετών**.

Πρέπει να κάνω τεστ Παπανικολάου μετά τον εμβολιασμό;

Ναι. Ακόμα και μετά την ολοκλήρωση του εμβολιασμού για τον HPV οι γυναίκες θα πρέπει να υποβάλλονται σε τακτικό έλεγχο με τεστ Παπανικολάου. Αυτό είναι απαραίτητο γιατί το εμβόλιο δεν παρέχει πλήρη προστασία για όλα τα στελέχη υψηλού κινδύνου που μπορεί να προκαλέσουν καρκίνου του τραχήλου της μήτρας.